

plar, / --- / perdut entre quimeres d'un món meravellós», Coromines (O. C., 1352). *Contrapuntar* [1736]: «May l'home serà prudent, / *contrapuntant* a la gent», Carles Ros [*Adages*], p. 70]; «los del Villó són gelosos, / los altres són rencorosos: / diu que estan *contrapuntats*», AMasriera (J. Flo. 1882, 50). *Contrapuntant*. *Contrapuntejar*. *Contrapuntista*.

Repunt [Lacav.], en un romanç ja vell: «y aquestas fandilletas / --- / lo sastre que li feya era 'l seu amador, / cada *repunt* d'agulla li posa un ram de flors» (MilàF, *Romlo*, 305C); *repuntar* [Belv.]: «portavas gipó de borras --- / ara lo portas de seda, *repuntat* de fil d'argent» (MilàF, *Romlo*, 326.10); *repuntadora*. *Repuntejar*; *repunteig*. *Repuntat* en altres sentits, que més aviat deriven de *punta*; *vi repuntat*: «Demà anirem a la fira —li diu la dona. —No sé si podrà sé: tenim el vi encara en es basijos y està un poc *repuntat* ---», *Canyissaes*, 97 = *vi punter* «que comença a tornar-se agre, que té punta d'agre» StaColQ., BDLC x, 367. 'Apuntalat': «lo Cantal Gros, dalt de Taüll, lo tenen *repuntat*, perquè, si rodolava, esclafarie 'l poble» Boí 1971. *Repuntar*, *repuntejar* en cançons, V. infra a *puntejar*.

Punta [fi S. XIII], del II. tardà PUNCTA 'estocada, ferida feta amb la punxa d'una arma blanca', pròpiament part. fem. de PŪNGĒRE 'punxar, punyir': «fo axí acordat que ls sirvens anassen combatre la roca, e que los embargassen lains ---; féu-se enaxí, e ls nostres combatien-los per la entrada que era de la cova, e la muntanya era tan fort e tan alta que feya *punta*, e la roca exia a fora, e enmig d'aquela roca eren les coves feytes, que neguna peyta que vengués dessus no podia fer mal a les coves on los moros estaven», Jaume I (S 100, Ag., 150); «un rey qui amava justícia --- sobre sa cadira reyal havia fet fer un bras de home --- e en sa mà tenia una spasa, en la *punta* de la spasa estava un cor --- a significança que lo cor del rey havia volentat a moure lo bras que mogués la espasa que justícia significava», Lluall [*Merav.*, Ag. I, 8.3].

'Punta en una costa': «L'almirall --- los dix --- serem al port de Malta --- e, abans d'hora de matines, ells foren davant lo port --- e enviaren los dos lenys --- per descobrir lo port ---; e ls proençals tenien los dos lenys armats, en guàrdia, en cascuna de les *puntes* qui són a entrant del port ---: descobrí que estaven --- cascú en sa *punta*, ab palomera larga», Muntaner (fets de 1283, Casac. II, 47.31). 'D'un objecte de vestir': «les dues *puntes* de la mitra del bisbe», JnEsteve (*LiEleg.*).

Parlant del capciró d'una arma blanca: «los enemics, levant-li lo cap, en él posat en una *punta* de lança, se'n tornaren ab gran alegria», id. id.; i el cop donat amb aqueixa punta: «lo cavaller --- pensà en portar la batalla prestament a fi, havent dupte no's dessagnàs, e tirà-li una *punta* endret de la vista ab tanta força, que la bavera del bacinet li passà», JoMartorell (Ag. I, 245.2f.). D'aquí *corrre puntes*, en torneig: «e féu obrar / lo monestir / --- / per temps avant / --- / los tancadòs / e los gafets / huy són desfets; / los forrellats, / romputs, trencats: / res no s'hi tanca; / --- /

dintre, s'hi justa / e corren *puntes*; / de galans juntes / s'hi para renc», JRoig (*Spill*, 7405). D'on també un nom de planta: *punta de rella tacada* 'arum maculatum, pied de veau commun' val. (Cavanilles, *Obs.* II, 332, de la classe XIII, *Polyandria*).

Venir de punta 'venir de dret, directament': «si-s covendrà --- fermar seguretat --- sobre navilis --- e aquelles fustes --- e haver seran ja perduts ---, que tal seguretat sia nulla ---, e si-s perdrà --- en tal part que la nova haja a passar --- mar: sia comptat tal temps, del loc e hora a on, deçà mar, la nova seria primer venguda ---; e si --- tal nova *venia de punta* per mar en Barchinona, que aquell temps sia comptat --- d'aquell moment que la dita fusta haurà --- presa terra», *Consolat* (ed. Moliné, p. 222). *Punta* aplicat a camins o barrancs, és sobretot cosa del val. Nord: a CastPna. es diu *punta d'un camí* l'indret per on surt de la ciutat: *la Punta del Camí Fondo*; d'altra banda allí *fer punta* és com dir 'fer cap, anar a parar': «el barranc del Baladre fa *punta* al Romeral» (1961).

La punta del dia, o de l'alba: «Vuy a *punta de jorn* só anat ensemps ab los de Barchinona ---», doc. de 1461-65, *CoDoACA* xxii, 9. Més popular avui que «l'alba», *punta de(l) dia* és l'ús parlat de tot el territori de la llengua, fins al límit pirinenc (*la púnta l dia 'l'alba'* Farrera de Pall. 1933).

Puntes 'teixit de malla fina que tradicionalment s'ha fet al coixí' [*puntes o fusells*: reticulo collarium», *DTO*. 1647]; «les dones y minyones treballan moltes *puntes* de fil fi, blanques y negres», B. de Maldà, *Excursions*, 77. D'aquí *puntaire* 'la dona que fa puntes al coixí', cantada per Verdaguer, en *La Puntaire*: «Oh *puntayres* de la costa, / lo treball al cel acosta / --- / a vostra maretta juntes, / vora la porta, feu *puntes*, / com la Verge us ha ensenyat / ---», *Obres Pop.* VIII, 37.

En efecte, el punt al coixí ha tingut sempre un gran descabdellament tradicional a tota la Costa de Llevant del Principat, almenys des d'Arenys fins a Tossa, potser amb un màxim a Pineda, on ens en deixà gran il·lustració històrica i folklòrica Sara Llorens de Serra, en el seu magistral *Cançoner de Pineda*; és tristíssim de veure com les pinedenques han abandonat avui aqueixa noble obra, imponderable encant de la vila, on aviat no en quedarà gaire més memòria que el *Carer de les Puntaires*: la Pineda d'avui en val incomparablement menys que en els temps aurífics de Serra Moret i la seva sàvia esposa.

D'aquí es derivà després el diminutiu *puntilles*, documentat en català des de 1789 (*DAG.*), en castellà *puntillas* només des de cinquanta anys abans [*DAut.*]: s'ignora quina llengua ho prengué de l'altra, per més que *AlcM* el fulmini com a castellanisme, tot emprant en canvi l'horrible i indubtable castellanisme «encaix»: el fet és que la cosa s'anomena *puntes* (en el mot primitiu) en català i no pas en castellà, on això es diu *encajes*, però és sabut que l'escola de filologia mallorquina partia del supòsit que els mots en *-ill, -illa*, són manlleus del castellà, postulat fantàstic, la falsedat del qual hem denunciat ja a *FORQUILLA*,²